

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Kartologija	CKTL 7112

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof.habil.dr. Algimantas Česnulevičius	VU GMF Kartografijos centras Adresas: M. K. Čiurlionio g. 21/27, LT-03101
Kitas (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	–	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	I semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
6	160	82	78

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Kartologijos dalyko tikslas – supažindinti studentus su kartografijos raida, išskirti pagrindinius raidos etapus, pateikti kartografijos teorijos pagrindus, pagrindines kartografijos teorijos koncepcijas, paradigmas, pagrindinių pasaulio kartografijos mokyklų idėjas bei parodyti šiuolaikinės kartografijos idėjų raidą. Studentų gebėjimai: analizuoti žemėlapi, sintetinti ir generalizuoti analizės duomenis, formuluoti išvadas.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- suvoks pagrindinius kartografijos teorijos (kartologijos) raidos etapus, jos pagrindus, paradigmą, nuostatas, pagrindinių pasaulio kartografijos mokyklų idėjas bei jų raidą, kartografijos vidinę struktūrą, kartografijos teorijos plėtrą.	probleminis dėstymas, demonstravimas, grupės diskusija, informacijos paieška, seminarų pranešimų rengimas	Egzaminas
- gebės savarankiškai kritiškai analizuoti kartografijos teorijos darbus, kartografinius kūrinius, rinkti, sisteminti ir apibendrinti informaciją, taikyti šiuolaikinės kartologijos paradigmas, analizuoti ir apžvelgti kartografijos teorinius darbus.		
- gaus žinių apie pasaulio ir Lietuvos kartografijos teorijos raidos etapus, žymiausias kartografijos teoretikus, jų idėjas, institucijas, kuriose vystoma kartografijos teorijos plėtra.		
- gebės išsamiai pristatyti problemines kartologines temas auditorijai, rengti analitinius rašto darbus bei pristatymus, susijusius su kartografijos teorijų apžvalga ir analize.	tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, referato rengimas, pranešimo rengimas ir pristatymas)	Pranešimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Įvadas į kursą. Dalyko aprašo ir literatūros pristatymas.	1						1		
1. KARTOGRAFIJOS ISTORIJA									
1.1. Kartografijos istorija. Kartografiniai kūriniai pirmą kartą visuomenėje. Senovės Rytų civilizacijų kartografija. Antikos kartografija. Arabų kartografija. Viduramžių kartografija. Renesanso kartografija. Kartografija didžiųjų geografinių atradimų epochoje. Klasicizmo epochos kartografija. Naujųjų amžių kartografija. XX amžiaus kartografija. Lietuvos kartografijos raida.	5		2				7	10	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
1.2. Kartografija geografijos mokslo fone. Kartografijos raida. Teminis ir topografinis kartografavimas.	2		2				4	5	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
1.3. Kartologijos vieta kartografijoje. Kartologijos ir kartotyros ryšys. Šiuolaikinės kartografijos ištakos. Tarptautinės kartografinės organizacijos. Pagrindinės kartografijos mokslo definicijos.	2		2				4	5	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
2. KARTOLOGIJA, KARTOGRAFIJOS IR KITŲ MOKSLŲ SANTYKIS									
2.1. Formalioji kartografija. Vienos mokykla: Arnbergeris, Krečmer. Vienos mokyklos įtaka pasaulio kartografijai.	3		2				5	5	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
2.2. Kartografijos ir informatikos santykis. Informatika ir komunikacija. Kolčany darbai. GIS ir kartografija.	3		2				5	5	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
2.3. Kartografija ir semiotika. Kartografinės "kalbos" semiotinė prasmė. Kartografinės "kalbos" struktūra. Semiotiniai kartografijos tyrinėjimai. A. Aslanikašvilis, U.Freitagas, V. Ukaras, V. Vitas, J.Pravda.	4		2				6	6	literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
3. KARTOGRAFINIS TYRIMŲ BŪDAS									
3.1. Kartografinis modeliavimas. Kartografinio tyrimų būdo formos. Kartografinio tyrimų būdo struktūra. Kartografinio tyrimų būdo ryšys su žemėlapių sudarymo būdais.	3		2				5	5	literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
3.2. Kompleksinis kartografavimas. Kompleksinio kartografavimo prielaidos. Sisteminis požiūris. Hierarchinė struktūrizacija. Geosistemos ir visuomenės sistemos.	3		2				5	5	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
4. IDĖJŲ RAIDA ŠIUOLAIKINĖJE KARTOGRAFIJOJE.									
4.1. Informatikos ir kartografijos santykis. Robinsono, Petčėnik, Guelkės idėjos. Morisono darbai. Sališčevo idėjos. Širijačėvo idėjos.	3		2				5	4	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema

4.2. Kartografijos struktūra. Aslanikašvilio, Bočarovo, Arnbergerio, Rataiskio, Ogriseko, Pravdos ir Sališčevo schemas.	3		2				5	4	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
4.3. XX amžiaus antrosios pusės kartografijos teorijų raida.									literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
5. SEMIOTINIAI KARTOGRAFIJOS ASPEKTAI									
5.1. Kartografinių vaizdų sintaksė, semantika ir pragmatika.	3		2				5	4	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
5.2. Lingvistiniai principai kartografijoje.	3		2				5	4	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
5.3. Loginiai žemėlapių kalbos aspektai.	3		2				5	4	literatūros analizė, seminaro pranešimai, diskusija, papildymai seminaro tema
5.4. Kartografijos ir psichologijos ryšys. Psichofiziniai žemėlapių suvokimo tyrimai.	3		2				5	4	literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
5.5. Generalizacijos problemos. Sisteminiai generalizacijos principai.	2		2				4	4	literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
5.6. Žemėlapių panaudojimo problemos. Kartografinio vaizdo suvokimo problemos.	2		2				4	4	literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
6. PASIRUOŠIMAS EGZAMINUI IR JO LAIKYMAS							2	32	
Iš viso	48		32				82	78	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas auditorijoje seminarų metu (papildymai, dalyvavimas diskusijoje)	10	Semestro metu	Vertinama 10 balų sistemoje, vėliau sumuojant dauginama iš svorio koeficiento 0,1 (10 %). Už kiekvieną papildymą ir pasisakymą diskusijoje duodama 0,2 balo, 1 balas surenkamas už 5 papildymus arba pasisakymus diskusijoje.
Teminis pranešimas seminare	20	Iki paskutinės paskaitos	Vertinama 10 balų sistemoje, vėliau sumuojant dauginama iš svorio koeficiento 0,2 (20%). Vertinami šie darbo aspektai: - Darbo struktūra ir apimtis (iki 3 balų) - Analizė ir išvados (iki 3 balų) - Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra (iki 4 balų) Neatlikus teminio pranešimo seminare, neleidžiama laikyti egzamino.
Egzaminas	70	Žiemos sesija	Vertinama 10 balų sistemoje, vėliau sumuojant dauginama iš svorio koeficiento 0,7 (70%). Egzaminas raštu. Egzamino bilietą sudaro 3 lygiaverčiai atviri klausimai paskaitų temomis. Atsakymai į kiekvieną klausimą vertinami atskirai, po 10 balų, iš jų vedamas vidurkis. Vertinimo kriterijai: 9-10 – Puikios arba labai geros žinios ir gebėjimai. Sugebama vertinti. 8 – geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų.

			<p>Sugebama apibendrinti.</p> <p>7 – Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Sugebama analizuoti.</p> <p>6 – Žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra esminių klaidų. Sugebama taikyti žinias.</p> <p>5 – Žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus, daug klaidų. Sugebama suprasti.</p> <p>1-4 – Netenkinami minimalūs reikalavimai.</p>
--	--	--	---

Autorius	Leidi mo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Dorking D., Fairbairn D.	1997	Mapping: ways of representing the World.		Harlow: Prentice Hall.
Dumbliauskienė M.	2002	Kartografinės komunikacijos pagrindai.		Vilnius: VU leidykla
Kraak J-M, Omerling F.	2011	Cartography: Visualization of Geospatial Data.		Prentice Hall
MacEachren A.M.	2004	How maps work: presentation, visualization and design.		New York – London: The Guilford Press.
Pravda J	1980	Nektore teoretickej problemy kartografickej interpretacie. Bratislava.		Bratislava.
Rataiski L.	1976	Cartology, its development concept.	The Polish Cartography. Warszawa.	Warszawa.
Żyszkowska W.	2016	Visual feastures of cartographic representation in map perception	Polish Cartographical Review. No 1. p. 5-15.	
Papildoma literatūra				
Bertin J.	1967	Semiologie graphiques. Les diagrammes - les reseaux		Paris.
Rataiski L.	1978	Głowne cechy przekazu kartograficznego jako część kartografii teoreticznej.	Polski przegląd kartograficzny 10. Nr. 3. 113–125.	
Rataiski L.	1970	Kartologia.	Polski przegląd kartograficzny 2. Nr. 3. 97 – 110.	
Witt W.	1970	Thematische Kartographie.		Hannover.
Żyszkowska W.	2016	Visual feastures of cartographic representation in map perception	Polish Cartographical Review. No 1. p. 5-15.	